OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

16.9.2026 VN/12981/2026-OM-3

Kunnanhallitus (pl. Ahvenanmaan maakunta)

Vuoden 2027 eduskuntavaalit: Kuntien valmistavat toimenpiteet

Seuraavat valtakunnalliset yleiset vaalit ovat eduskuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 18.4.2027. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 7. – 13.4.2027 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 7. – 10.4.2027 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakkoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 31.3.2027.

Oikeusministeriö pyytää kunnanhallitusta saattamaan tämän kirjeen kunnan keskusvaalilautakunnan tietoon. Kirje on luettavissa myös vaalit.fi -sivustolla.

1 Eduskuntavaaleissa sovellettava lainsäädäntö

Eduskuntavaaleissa noudatetaan vaalilakia (714/1998). Ajantasainen vaalilaki löytyy Finlex-palvelusta.

Vuonna 2023 toimitettujen eduskuntavaalien jälkeen vaalilakiin on tehty muutama pieni muutos (lait 1064/2024, 375/2025, 570/2025 ja 226/2026). Kuntien tehtäviä eduskuntavaaleissa koskevat muutokset ovat:

- vaalitoimikunta voi ottaa avustavaa henkilöstöä äänioikeusrekisterin käyttämistä varten (16 §:n 3 momentti); ja
- vaalilain 185 §:n tarkoitettu rikosoikeudellinen virkavastuu koskee myös kunnan keskusvaalilautakunnan ottamaa henkilöstöä (185 §:n 2 momentti). Tämä on

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Eteläesplanadi 10 00130 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	oikeusministerio@om.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

pelkästään säädöstekninen täsmäytys, sillä henkilöstö on aiemminkin ollut rikosoikeudellisessa virkavastuussa jo rikoslain 40 luvun 11 §:n nojalla.

Tätä kirjettä kirjotettaessa on oikeusministeriössä valmisteilla hallituksen esitys vaalilain ja vaalirahoituslain muuttamisesta. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuussa 2026 ja lakimuutosten olisi tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027. Esitys sisältää muun ohella seuraavat kuntien tehtäviä eduskuntavaaleissa koskevat ehdotukset:

- kunnan keskusvaalilautakunta voisi määrätä vaalilautakuntaan lisää varajäseniä, jos vaalien toimittaminen ennakoimattomassa tilanteessa sitä edellyttää (15 §);
- laitosäänestys järjestettäisiin vähintään yhtenä ja enintään neljänä ennakkoäänestysajanjaksoon kuuluvana päivänä (48 §); ja
- vaaliviranomainen voisi poistaa vaalitarkkailijan kokoustiloistaan tai äänestyspaikasta, mikäli tämä merkittävästi häiritsisi vaalien kulkua (184 §).

Mikäli lakiesitykset hyväksytään, oikeusministeriö huomioi ne vaaliohjeissa tai muulla tavoin tiedottaa kuntia asiasta.

2 Vaalipiirijako

Eduskuntavaaleissa noudatetaan vaalilain 5 §:n mukaista vaalipiirijakoa, johon ei ole tehty muutoksia vuoden 2023 eduskuntavaalien jälkeen.

3 Vaaliviranomaisten työnjako eduskuntavaaleissa

Työnjako eri vaaliviranomaisten välillä eduskuntavaaleissa on pääpiirteittäin seuraava:

Vaalipiirilautakunta:

- ehdokashakemusten käsittely, ehdokasasettelun vahvistaminen sekä ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen ja jakelu muille vaaliviranomaisille,
- ennakkoäänten ja kirjeäänten laskenta, vaalipäivän äänten tarkastuslaskenta sekä vaalien tuloksen vahvistaminen ja valtakirjojen antaminen valituille kansanedustajille.

Kunnan vaaliviranomaiset:

Kunnan keskusvaalilautakunta:

- ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestelyt,

- vaaleista tiedottaminen kunnassa,
- ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastus vaalilain 63 ja 66 g §:n mukaisesti sekä hyväksyttyjen vaalikuorten toimittamien vaalipiirilautakunnalle,
- vaalipäivän äänten alustavan laskennan tietojen välitys vaalitietojärjestelmän tuloslaskentajärjestelmään.

Vaalitoimitsijat ja vaalitoimikunnat:

- ennakkoäänestyksen toimittaminen.

Vaalilautakunnat:

- vaalipäivän äänestyksen toimittaminen ja vaalipäivän äänten alustava laskenta.

Aluevaalilautakunnilla ei ole eduskuntavaaleissa mitään tehtäviä.

4 Vaalitietojärjestelmän käyttö

Vaalitietojärjestelmän (VAT) kokonaisuudistushanke on ollut käynnissä vuodesta 2021 lukien. Hankkeen alkuperäisenä tarkoituksena oli, että uutta vaalitietojärjestelmää olisi käytetty ensimmäistä kertaa vuoden 2027 eduskuntavaaleissa. Tätä tavoitetta tukemaan toimitettiin syksyllä 2025 ns. testivaalit uuden järjestelmän silloisella versiolla. Testivaalien kokemukset olivat hyvät ja uudistushanke eteni muutoinkin suunnitellusti. Uuden järjestelmän tuotantoalustaa koskeva julkinen keskustelu kevät-talvella 2026 ja sitä seuranneet uudet päätökset uuden järjestelmän alustaratkaisusta johtivat kuitenkin siihen, että hankkeen aikataulua on jouduttu venyttämään siten, että uusi vaalitietojärjestelmä otetaan käyttöön vasta eduskuntavaalien jälkeen, jolloin ensimmäiset sillä toimitettavat säännönmukaiset vaalit ovat vuoden 2029 alue- ja kuntavaalit.[1]

Vuoden 2027 eduskuntavaalit toimitetaan näin ollen vielä nykyisellä (vanhalla) vaalitietojärjestelmällä, joka on edelleen täydessä toimintavalmiudessa.

Vuoden 2027 eduskuntavaaleissa *kaikki keskusvaalilautakunnat käyttävät* seuraavia vaalitietojärjestelmän osajärjestelmiä:

[1] Oikeusministeriön tiedote 24.4.2026: https://vaalit.fi/-/1410853/vaalitietojarjestelman-konesali-sijaitsee-jatkossakin-suomessa

1) pohjatietojärjestelmä;
2) äänioikeustietojärjestelmä (äänioikeusrekisteri; ns. ”jälkikirjauksissa”);
3) tuloslaskentajärjestelmä (alustavassa ääntenlaskennassa).

Lisäksi kunnan *muilla vaaliviranomaisilla on mahdollisuus käyttää* vaalitietojärjestelmän seuraavia osajärjestelmiä seuraavasti:

4) äänioikeustietojärjestelmä ennakkoäänestyksessä (yleisen ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsija);

5) äänioikeustietojärjestelmä vaalipäivän äänestyksessä (”sähköinen vaaliluettelo”; vaalilautakunta). Sähköistä vaaliluetteloa voidaan käyttää paperisen vaaliluettelon sijasta tai sen rinnalla. Jokaisella äänestysalueella on kuitenkin joka tapauksessa oltava varajärjestelynä myös paperinen vaaliluettelo;

6) äänioikeustietojärjestelmän mobiiliäänioikeuskysely (vaalitoimitsija, vaalitoimikunta, vaalilautakunta);

7) tuloslaskentajärjestelmä (”paikallinen tallennus”; vaalilautakunta alustavassa ääntenlaskennassa);

8) sähköinen vaalipöytäkirja (vaalilautakunta).

Vaalitietojärjestelmän käyttöä hallinnoi Oikeusrekisterikeskus (ORK), jossa on järjestelmän pääkäyttäjä sekä vaalituki (vaalituki@om.fi), joka antaa järjestelmän käytöstä tarkemmat ohjeet. Nykyisen vaalitietojärjestelmän käyttöpalvelutoimittajana toimii/jatkaa Vivicta Oy (entiseltä nimeltään Tietoevry Tech Services).

Vaalitietojärjestelmän käyttäjähallinta perustuu ns. vahvaan tunnistautumiseen eli jokaisella vaalitietojärjestelmän osajärjestelmää käyttävällä vaalivirkailijalla tulee olla joko sirullinen henkilökortti, verkkopankkitunnukset tai matkapuhelimeen liitetty henkilövarmenne (mobiilivarmenne).

Vaalitietojärjestelmän tuotantokäyttö aloitetaan kuntien osalta maanantaina 18.1.2027 klo 8, jolloin pohjatietojärjestelmä avautuu kuntien käyttöön. **Vaalituki antaa vaalitietojärjestelmän käytöstä tarkempia ohjeita, aikatauluja ja muistutuksia erikseen vaalien valmistelujakson aikana.**

Vaalitietojärjestelmän kenraaliharjoitukset pidetään seuraavasti:

- ennakkoäänestys: maanantaina 22.3.2027 ja
- laskenta ja sähköisen vaaliluettelon käyttö: keskiviikkona 24.3.2027.

5 Äänestyspaikat

5.1 Yleistä

Perustuslain 14 §:n 4 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Tämän nojalla **kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että äänioikeutettujen äänestysmahdollisuudet vaaleissa ovat riittävät sekä ennakkoäänestyksessä että vaalipäivänä.**

Oikeusministeriö pitää ennakkoäänestyspaikkojen ja vaalipäivän äänestyspaikkojen riittävää lukumäärää ja niiden tarkoituksenmukaista sijaintia yhtenä keskeisenä tekijänä hyvän äänestysaktiivisuuden saavuttamiselle vaaleissa.

Kunnan on vaalijärjestelyissään huolehdittava siitä, että äänestyspaikat ovat saavutettavia ja esteettömiä ja että äänestäminen äänestyspaikoissa on kaikissa tilanteissa äänestäjille mahdollisimman turvallista ja että järjestelyt myös näyttävät äänestäjien silmissä siltä. Yhtä lailla äänestyspaikoissa on pystyttävä huolehtimaan vaalivirkailijoiden turvallisuudesta.

Äänestyspaikkojen valinnassa tulee ottaa huomioon myös varautuminen poikkeuksellisiin tilanteisiin.[2]

5.2 Yleisten ennakkoäänestyspaikkojen määrääminen

Vaalilain 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää kotimaan yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa. Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakkoäänestyspaikka, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Ennakkoäänestyspaikkoja tulisi perustaa riittävä määrä ja eri puolille kuntaa/kaupunkia, jotta äänestäjät voisivat jakaantua mahdollisimman tasaisesti eri paikkojen kesken eikä suuria ruuhkia syntyisi. Ennakkoäänestyspaikassa on voitava pitää riittävät etäisyydet äänestämään tulleiden kesken.

[2] Ks. Suomen Kuntaliiton suositus 21.12.2023 varautumisesta ja turvallisuudesta äänestyspaikoilla, joka sisältää ohjeita toiminnasta ylivoimaisen esteen tapahtuessa.

Kunnanhallituksen asiana on tehdä ennakkoäänestyksen toimittamista varten tarvittavat hankinnat siten kuin hankinnat kunnassa suoritetaan. Jos kunta järjestää ennakkoäänestyksen jonkin ulkopuolisen tahon tiloissa, esimerkiksi kauppakeskuksen aulatilassa, se sopii siitä itsenäisesti suoraan asianomaisen tahon kanssa.

Yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja määrätessään kunnanhallituksen on otettava huomioon tämän kirjeen liitteessä 1 (kohta 1) mainitut näkökohdat.

5.3 Vaalipäivän äänestyspaikkojen määrääminen

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden koosta taikka asukasmäärästä ei ole vaalilaissa tarkempaa sääntelyä. Äänestysalueista päättää valtuusto.

Vuoden 2027 eduskuntavaaleissa noudatetaan sitä äänestysaluejakoa, joka on voimassa 1.1.2027. Viimeisimmät huomioidut muutokset tässä äänestysaluejaossa on kuntien toimesta tehty ja ilmoitettu Digi- ja väestötietovirastolle 31.8.2026 mennessä.

Jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Vaalipäivänä äänestäjä voi äänestää vain sen äänestysalueen äänestyspaikassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen.

Vaalipäivän äänestyspaikoista päättäessään kuntien on otettava huomioon tämän kirjeen liitteessä 1 (kohta 2) mainitut näkökohdat.

Viime vuosina monet kunnat ovat vähentäneet äänestysalueidensa lukumäärää. Tämä on siten merkinnyt samalla tuntuvaa heikennystä äänioikeutettujen mahdollisuuksiin äänestää vaalipäivänä. Ministeriö suosittelee, että jatkossa nykyistä äänestysalueiden määrää ei enää vähennettäisi ilman pakottavaa tarvetta, vaan päinvastoin tutkittaisiin mahdollisuuksia lisätä äänestysalueiden määrää.

5.4 Äänestyspaikkoja koskevien päätösten aikataulu

Kunnanhallituksen tulee tehdä päätökset yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista hyvissä ajoin siten, että paikat voidaan merkitä oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään perjantaihin 29.1.2027 mennessä.

6 Äänestyspaikkatietojen ja muiden tietojen merkitseminen vaalitietojärjestelmään

Äänestyspaikkatietojen merkitseminen

Vaalilain 9 §:n 4 momentin mukaisesti kunnanhallituksen on huolehdittava siitä, että Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämään äänestyspaikkarekisteriin, jona toimii oikeusministeriön vaalitietojärjestelmän pohjatietojärjestelmä, merkitään Digi- ja väestötietoviraston määräämällä tavalla

- kunnan jokaisen yleisen ennakkoäänestyspaikan nimi, käyntiosoite, aukiolopäivät ja päivittäiset aukioloajat; ja
- kunnan jokaisen vaalipäivän äänestyspaikan nimi ja käyntiosoite sekä
- muut oikeusministeriön ja Digi- ja väestötietoviraston määräämät tiedot.

Digi- ja väestötietovirasto antaa kunnanhallituksille tarkempia ohjeita tietojen ilmoittamisesta pohjatietojärjestelmään myöhemmin syksyllä lähetettävässä kirjeessään. Samoin kunnan keskusvaalilautakunnan VAT-ohjeessa tulee olemaan tarkemmat tekniset ohjeet tietojen merkitsemisestä pohjatietojärjestelmään. Näihin ohjeisiin on huolellisesti tutustuttava ja niitä tarkoin noudatettava.

Muiden tietojen merkitseminen

Kunnan keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että pohjatietojärjestelmään merkitään myös keskusvaalilautakunnan voimassa olevat yhteystiedot (ml. vaaliluetteloiden toimitusosoite) vuoden 2027 eduskuntavaaleissa ja että tiedot kuitataan järjestelmässä tarkistetuiksi.

Tietojen merkitsemisen aikataulu

Kunnan keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että kaikki edellä mainitut tiedot, siis

- yleisten ennakkoäänestyspaikkojen tiedot,
- vaalipäivän äänestyspaikkojen tiedot ja
- keskusvaalilautakunnan yhteystiedot (ml. vaaliluettelon toimitusosoite)

merkitään vaalitietojärjestelmän pohjatietojärjestelmään **perjantaihin 29.1.2027 klo 12 mennessä.**[3] Tietojen tulee ehdottomasti olla oikein, koska ne (vaaliluettelon toimitusosoitetta lukuun ottamatta) tulostetaan äänioikeutetuille lähetettäville äänioikeusilmoituksille (ilmoituskorteille) ja sen liitteelle. **Vastuu tietojen oikeellisuudesta on keskusvaalilautakunnalla**.

7 Kunnan vaaliviranomaisten kelpoisuudesta ja esteellisyydestä

Vaaliviranomaisia koskevat kelpoisuus- ja esteellisyyssäännöt eduskuntavaaleissa ovat tiivistetysti seuraavat:

7.1 Kunnan keskusvaalilautakunta

Vuoden 2027 eduskuntavaaleissa keskusvaalilautakuntana toimii vuoden 2025 kuntavaaleissa valitun valtuuston asettama keskusvaalilautakunta.

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä.

Esteellisyys: Jäsenten ja varajäsenten esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 27–30 §:ssä säädetään. Koska keskusvaalilautakunta ei eduskuntavaaleissa huolehdi ehdokasasettelusta eikä ääntenlaskennasta, esteellisyystilanteet lienevät käytännössä harvinaisia.

7.2 Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä

[3] Vaalilain 9 §:n mukaan äänestyspaikkoina vaaleissa ovat ne kotimaan yleiset ennakkoäänestyspaikat ja vaalipäivän äänestyspaikat, jotka ovat äänestyspaikkarekisterissä päivän päättyessä 51. päivänä ennen vaalipäivää. Käytännössä rekisterin viimeiseksi päivityspäiväksi on kuitenkin määrättävä aikaisempi ajankohta, tässä tapauksessa 29.1.2027, koska jokaiselle äänioikeutetulle lähetettävään äänioikeusilmoitukseen (ilmoituskorttiin) liitetään luettelo äänioikeutetun lähialueella olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista osoitteineen ja aukioloaikoineen. Oikovedosten valmistamiseen ja tarkistamiseen sekä luetteloiden painattamiseen on varattava riittävästi aikaa.

ei voi olla kyseisen vaalipiirin ehdokas, mutta muita kieltoja ei ole. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi jäsenehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyyssääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

7.3 Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas eivätkä myöskään ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Kelpoisuuteen vaikuttava ehdokkuus tarkoittaa ensisijaisesti ehdokkuutta siinä vaalipiirissä, mihin kunta kuuluu. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi jäsenehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyyssääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

7.4 Yleisen ennakkoäänestyspaikan ja kotiäänestyksen vaalitoimitsija

Kelpoisuus: Vaalitoimitsijalle ei ole säädetty erityisiä kelpoisuusvaatimuksia. Vaalitoimitsijana ei kuitenkaan voi olla

- vajaavaltainen (alle 18-vuotias tai vajaavaltaiseksi julistettu),
- ehdokas,

- ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi.

Kelpoisuuteen vaikuttava ehdokkuus tarkoittaa ensisijaisesti ehdokkuutta siinä vaalipiirissä, mihin kunta kuuluu.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyyssääntelyä ei sovelleta vaalitoimitsijan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että vaalitoimitsijaksi määrätty voi toimia kaikissa vaalitoimitsijan tehtävissä.

7.5 Vaaliavustaja vaalipäivän äänestyspaikalla

Kelpoisuus: Vaalilain 73 §:n 1 momentissa tarkoitetulle vaaliavustajalle ei ole säädetty erityisiä kelpoisuusvaatimuksia. Vaaliavustajana ei kuitenkaan voi olla

- vajaavaltainen (alle 18-vuotias tai vajaavaltaiseksi julistettu)
- kyseisen vaalipiirin ehdokas,
- kyseisen vaalipiirin ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi.

Esteellisyys: Vaaliavustajalla on vain yksi tehtävä eli äänestäjän avustaminen. Kelpoisuussääntelyllä on riittävästi varmistettu se, että hän tässä tehtävässään voi avustaa jokaista avustamista tarvitsevaa äänestäjää.

7.6 Muuta huomioitavaa

Kunnan on syytä ylläpitää vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten sekä vaalitoimitsijoiden tehtävän houkuttelevuutta esimerkiksi varmistamalla, että tehtävästä maksettava palkkio vastaa tehtävän vaativuutta. Kaikilla vaalivirkailijoiksi nimetyillä, erityisesti vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajiksi nimettävillä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

8 Vaalimateriaali

Vaaliasiakirjat ja vaaliohjeet

Oikeusministeriö laatii ja painattaa eduskuntavaalien äänestysliput, vaalikuoret, lähetekuoret, lomakkeet sekä vaaliohjeet ja VAT-käyttöohjeet. Ehdokaslistojen yhdistelmät laatii kukin vaalipiirilautakunta.

Vaali- ja VAT-ohjeiden rakennetta on hieman muutettu. Osassa ohjeista on yhdistetty samaan ohjeeseen sekä varsinaiset vaalien toimittamisen ohjeet että vaalitietojärjestelmän käyttöohjeet.

Näissä eduskuntavaaleissa oikeusministeriö laatii myös ensimmäistä kertaa alue- ja kuntavaaleista tutun vaalilain 43 §:n 4 momentissa tarkoitetun ehdokaskirjan, johon otetaan kaikkien vaalipiirien ehdokastiedot. Ehdokaskirjan tarkoitus on korvata yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa ja laitosäänestyksessä muiden kuin oman vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmät.

Vaalimateriaalin tilaaminen ja jakelu

Keskusvaalilautakunnan on tilattava tarvitsemansa vaalimateriaali oikeusministeriön vaalimateriaalin tilauspalvelusta, joka avataan keskusvaalilautakuntien käyttöön maanantaina 14.12.2026. Ennen tätä ministeriö lähettää keskusvaalilautakunnille palvelun käyttöohjeet. Tilauspalvelun laatijana ja ylläpitäjänä on edelleen Grano Oy.

Keskusvaalilautakunnan tulee merkitä tilauspalveluun tarvitsemansa vaalimateriaali, ml. ehdokaslistojen yhdistelmät ja ehdokaskirjat, viimeistään perjantaina 8.1.2027 klo 12.

Vaalimateriaalin perusjakelu keskusvaalilautakunnille suoritetaan 11.2.2027 lukien.

Vaali- ja VAT-ohjeiden ensimmäinen erä jaetaan keskusvaalilautakunnille 11.12.2026 mennessä ja loput ohjeet 29.1.2027 mennessä.

Ehdokaskirjat jaetaan keskusvaalilautakunnille ehdokasasettelun päättymisen 18.3.2027 jälkeen. Samassa aikataulussa kukin vaalipiirilautakunta lähettää ehdokaslistojen yhdistelmät oman vaalipiirinsä keskusvaalilautakunnille sen mukaisesti, mitä kunnat ovat vaalimateriaalin tilauspalveluun merkinneet.

Vaalileimasimet

Keskusvaalilautakunnan on hyvissä ajoin ennen vaaleja tarkistettava, että sen hallussa olevat vaalileimasimet ovat toimintakuntoisia ja että niitä on riittävästi. Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että vaalileimasimina voidaan vaalilain 52 §:n mukaan käyttää

vain oikeusministeriön valmistuttamia vaalileimasimia ja että keskusvaalilautakunta voi tilata niitä ainoastaan Helsingin Leimasintehdas Oy:ltä. Leimasimet ovat kunnille maksuttomia.

Vaaliuurnat ja äänestyskopit

Uusien vaneristen vaaliuurnien tarpeesta ja vanhojen vaaliuurnien kierrättämisestä oikeusministeriö lähettää keskusvaalilautakunnille erillisen sähköpostikyselyn syksyllä 2026.

Äänestyskopit kunta valmistuttaa ja hankkii itse.

9 Vaalikoulutus

Oikeusministeriön koulutus

Kunnan vaalivirkailijat perehtyvät tehtäviinsä lähtökohtaisesti kirjallisesti eli lukemalla vaalilain, oikeusministeriön vaali- ja VAT-ohjeet, vaalituen sähköpostiviestit sekä mahdolliset kunnan sisäiset ohjeet. Tämän lisäksi, kirjallista perehtymistä tukemaan oikeusministeriö järjestää verkkokoulutuskokonaisuuden (suomeksi ja ruotsiksi), joka tulee kaikkien kuntien katsottavaksi helmikuussa 2027. Tarkoitus on, että kukin kunta käy läpi ja suorittaa verkkokoulutuksen omatoimisesti haluamanaan ajankohtana.

Eduskuntavaalien verkkokoulutuskokonaisuudessa on kaksi osiota:

- Ennakkoäänestyksen järjestäminen (vaalitoimitsijoiden tehtävät, ml. vaalitietojärjestelmän käyttö)
- Vaalipäivän äänestyksen järjestäminen (vaalilautakunnan tehtävät, ml. vaalitietojärjestelmän käyttö)

Verkkokoulutuksen lisäksi ministeriö järjestää edellisten vaalien tapaan Teams-vaaliklinikoita, joissa kunnat voivat esittää eduskuntavaalien toimittamiseen liittyviä kysymyksiä.

Vaalituki ilmoittaa kunnille verkkokoulutuskokonaisuuden verkkolinkin ja vaaliklinikoiden Teams-linkit, klinikoiden tarkemmat ajankohdat sekä muut tarvittavat ohjeet erikseen.

Kunnan oma koulutus

Kunnan keskusvaalilautakunnan tulee kouluttaa, opastaa ja neuvoa kunnan muita vaaliviranomaisia (vaalilautakunnat, vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakkoäänestyspaikkojen ja kotiäänestyksen vaalitoimitsijat), jotta nämä suoriutuvat heille kuuluvista tehtävistä. Keskusvaalilautakunnan koulutusmateriaalina voivat olla esimerkiksi oikeusministeriön verkkokoulutus sekä vaali- ja VAT-ohjeet.

Vaalitietojärjestelmän koulutusympäristö, jossa voi harjoitella eri osajärjestelmien käyttöä, on kuntien käytettävissä vaalituen myöhemmin ilmoittamina ajankohtina.

10 Kunnille suoritettava kertakorvaus

Eduskuntavaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle vaalilain 188 §:n 3 momentissa tarkoitettuna kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaiselta eduskuntavaaleissa äänioikeutetulta kunnan asukkaalta. Korvauksen määrä vahvistetaan myöhemmin sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt vuotta 2027 koskevan valtion talousarvion. Korvaus oli edellisissä valtiollisissa vaaleissa (europarlamenttivaalit 2024) 2,4 euroa per kunnan äänioikeutettu asukas, kuitenkin vähintään 2500 euroa. Oikeusministeriö on vuoden 2027 talousarvioehdotuksessa esittänyt korvaukseksi 2,6 euroa ja vähintään 2700 euroa.

Korvaus pyritään suorittamaan kunnalle kesäkuun 2027 loppuun mennessä.

11 Oikeusministeriön ja vaalituen viestintä keskusvaalilautakunnille

Eduskuntavaalien valmistelun ja toimittamisen aikana oikeusministeriö ja vaalituki tulevat viestimään keskusvaalilautakunnille pääasiassa sähköpostitse. Keskusvaalilautakunnan onkin jo tässä vaiheessa syytä tarkistaa, että sillä on toimiva sähköpostiosoite. Vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien aikaiset keskusvaalilautakuntien yhteystiedot on koottu osoitteeseen https://vaalit.fi/kuntien-keskusvaalilautakunnat.

Sähköpostiosoitteiden mahdolliset muutokset keskusvaalilautakunta merkitsee itse vaalitietojärjestelmän pohjatietojärjestelmään 18.1.2027 lukien tai sitä ennen ns. vaalipohjaan.

12 Lisätietoja

Lisätietoja vaaleihin liittyvissä asioissa:

- www.vaalit.fi ja vaalit@gov.fi
- oikeusministeriössä (sähköpostit: etunimi.sukunimi@gov.fi):
    - vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, puh. 02951 50128, etunimi.j.sukunimi@gov.fi,
    - neuvotteleva virkamies Heini Huotarinen, puh. 02951 50003,
    - erityisasiantuntija Laura Nurminen, puh. 02951 50008,
    - hallitussihteeri Elina Rissanen, puh. 02951 50248,
    - asiantuntija Tuomas Rekola, puh. 02951 50195,
    - suunnittelija Evgenia Klubnitskina, puh. 02951 50206,
- VAT-asioissa Oikeusrekisterikeskuksen (ORK) **vaalituki,** puh. 02956 65609, vaalituki@om.fi.
- äänestysaluejakoon, äänestyspaikkatietoihin ja äänioikeusrekisteriin liittyvissä asioissa Digi- ja väestötietovirasto, puh. 02955 35530, sähköposti: vaalit@dvv.fi.

Vaalijohtaja Arto Jääskeläinen

Erityisasiantuntija Laura Nurminen

LIITTEET 1) Äänestyspaikkojen määräämisestä ja äänestyksen järjestämisestä

2) Vuoden 2027 eduskuntavaalien aikataulua kootusti

TIEDOKSI: Ulkoministeriö
Digi- ja väestötietovirasto
Suomen Kuntaliitto ry

LIITE 1: Äänestyspaikkojen määräämisestä ja äänestyksen järjestämisestä

1 Yleiset ennakkoäänestyspaikat

Yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja määrätessään kunnanhallituksen tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

Ennakkoäänestyspaikkoja on oltava riittävästi

Kunnan on ehdottomasti huolehdittava siitä, että yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja on kunnassa riittävästi suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään ja myös kunnassa asioivien muiden kuntien äänioikeutettujen määrään, jotta ennakkoon äänestäminen olisi äänestäjille mahdollisimman vaivatonta ja vähän aikaa vievää. Ennakkoäänestyspaikkojen riittävä määrä yleensä edesauttaa sitä, että äänestäjät hajaantuvat tasaisemmin eri paikkoihin eikä suuria ruuhkia pääse syntymään.

Missä ennakkoäänestyspaikan tulisi sijaita?

Ennakkoäänestyspaikat on syytä sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjien on helppoa tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat. Yksi hyvä tapa on sijoittaa ennakkoäänestyspaikkoja sinne, missä äänestäjien muutoinkin tiedetään liikkuvan. Kuitenkin myös taajamien ulkopuolella asuville on järjestettävä asianmukaiset ennakkoäänestysmahdollisuudet.

Ennakkoäänestyspaikan on oltava aatteellisilta ja taloudellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton, jotta mahdollisimman monet äänestäjät voivat tulla sinne turvallisin mielin.

Viimeisimmissä vaaleissa hyviä kokemuksia on saatu mm.

- kunnantaloista ja muista kunnan virastoista,
- kirjastoista,
- erilaisten liike- ja kauppakeskusten aulatiloista,
- oppilaitoksista,
- kunnan palvelukeskuksista ja yhteispalvelupisteistä sekä

- liikkuvista äänestyspaikoista eli äänestysbusseista ja yhteysaluksista ja vastaavista.

Vuosien 2021-2025 vaaleissa on joissakin kunnissa järjestetty ennakkoäänestyspaikkoja myös ulkotiloihin esimerkiksi telttaan, konttiin tai drive-in -pisteelle, jolloin paikka saattaa periaatteessa sijaita missä tahansa, kunhan sillä oli osoite, jonka perusteella äänestäjät löytävät paikan. Näissä paikoissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota vaalisalaisuuden säilymiseen.

Yleistä ennakkoäänestyspaikkaa ei saa sijoittaa sellaiseen paikkaan, johon kaikilla äänioikeutetuilla ei ole pääsyä. Tällaisia paikkoja saattavat olla esimerkiksi varuskunta-alueet.

Ennakkoäänestyspaikkojen esteettömyys

Liikuntavammaisten ja muiden liikkumisesteisten henkilöiden ennakkoäänestämismahdollisuuksiin on kiinnitettävä huomiota. Mahdollisuuksien mukaan vammaisten käyttämille kulkuvälineille on pyrittävä varaamaan pysäköintitilaa ennakkoäänestyspaikan välittömässä läheisyydessä ja järjestämään heidän avustamisensa äänestyspaikan ulko- ja sisäpuolella. Äänestyspaikalla mahdollisesti olevat kynnykset ja portaat on varustettava esimerkiksi sellaisella luiskalla, että rollaattoria tai sähkökäyttöistä pyörätuolia käyttävä henkilö pääsee esteettä äänestystilaan. Pyörätuolia käyttäviä henkilöitä varten tulisi myös olla äänestyskoppi, johon pyörätuoli mahtuu tai irrallinen kirjoitusalusta varustettuna suojuksella, jonka turvin äänestäjä voi muiden näkemättä täyttää äänestyslippunsa. Aiemmissa vaaleissa esteettömyydessä mahdollisesti havaitut puutteet tulee korjata.

Järjestyksenpidon ja vaalimainontakiellon huomioiminen

Ennakkoäänestyspaikan on sekä tiloiltaan että sijainniltaan sovittava tarkoitukseensa myös järjestyksenpidon kannalta. Vaalilain 56 §:n 1 momentissa on säädetty järjestyksestä ennakkoäänestyspaikassa ja siihen liittyen niin sanotusta vaalimainontakiellosta. Käytännön syistä vaalimainontakiellon ulottuvuus voi joissakin ennakkoäänestyspaikoissa olla alueellisesti rajatumpi kuin vaalipäivänä äänestysalueen äänestyspaikassa. Mikäli ennakkoäänestyspaikka perustetaan esimerkiksi kauppakeskukseen, kunnan keskusvaalilautakunnan on tarvittaessa etukäteen oltava yhteydessä kauppakeskuksen

johtoon ja varmistauduttava siitä, että ennakkoäänestys otetaan asianmukaisesti huomioon kauppakeskuksen muussa toiminnassa. Tällöin yhtenä vaalimainontakiellon ulottuvuutta koskevana vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää sitä, että vaalikampanjointi ja vaalimainonta eivät saa näkyä tai kuulua äänestämiselle varattuun tilaan eikä sen sisäänkäyntiin.

Riittävästi tilaa ja vaalitoimitsijoita

Ennakkoäänestystilan tulee olla riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti eli äänestäjän vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten (vaalilain 56 § 2 mom.). Tärkeä näkökulma on myös turvallisuus: äänestäjän tulee olla turvallista äänestää ja vaalitoimitsijoiden tulee olla turvallista hoitaa tehtäviään.

Ennakkoäänestystilaan tulee voida sijoittaa tarpeellinen määrä pisteitä, joissa tarkastetaan äänestäjän henkilöllisyys, annetaan äänestyslippu ja otetaan äänestys vastaan. Tilan tulee olla mitoitettu ja järjestetty siten, että ruuhkaa ja jonoja syntyy mahdollisimman vähän. Äänestäjien opastus on järjestettävä siten, että kukin äänestäjä on selvillä siitä, mihin hänen on mentävä ennakkoäänestyksen missäkin vaiheessa. Tilajärjestelyiden selkeys lisää äänestäjien luottamusta.

Usein ruuhkat syntyvät siitä, että ennakkoäänestyspaikka on sijoitettu sellaiseen tilaan, johon mahtuu liian vähän äänestyskoppeja ja äänestyksen vastaanottopisteitä ja/tai siitä, että ennakkoäänestyspaikassa on muista syistä liian vähän vaalitoimitsijoita nimenomaan äänestyksen vastaanottopisteissä. Ennakkoäänestyksessä aikaa ei yleensä vie äänestäjän käynti äänestyskopissa, vaan sen jälkeinen asiointi vaalitoimitsijan kanssa (vaalitoimitsija leimaa äänestyslipun, lippu suljetaan vaalikuoreen, lähetekirje laaditaan ja allekirjoitetaan, vaalikuori ja lähetekirje suljetaan lähetekuoreen sekä äänioikeusrekisteriin tehdään merkintä siitä, että äänestäjä on äänestänyt). Kuntien tuleekin huolehtia siitä, että vastaanottopisteitä on riittävästi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ennakkoäänestyspaikassa tulee olla riittävästi henkilöstöä ja että ennakkoäänestyspaikka sijoitetaan riittävän suureen tilaan, jotta äänestystoimitus sujuu äänestäjän kannalta mahdollisimman joutuisasti ja vaivattomasti.

Äänestäjien muodostamissa jonoissa ja toisaalta myös äänestäjien ja vaalitoimitsijoiden välillä on kyettävä pitämään riittävät välit, muun muassa vaalisalaisuuden turvaamistarkoituksessa. Tämä saattaa edellyttää, että ennakkoäänestyspaikassa on yksi vaalitoimitsija sitä varten, että hän valvoo välien noudattamista ja huolehtii siitä, että paikkaan

otetaan sisään vain rajallinen määrä äänestäjiä kerrallaan sekä tarvittaessa opastaa äänestäjiä muutoinkin.

Paloturvallisuus

Ennakkoäänestyspaikka on sijoitettava rakennuksessa niin, että rakennuksen poistumistiet pidetään esteettöminä. Poistumisteiden opasteita ei saa peittää. Järjestelyjen asianmukaisuus on syytä tarvittaessa etukäteen varmistaa alueelliselta pelastusviranomaiselta.

Ennakkoäänestyspaikan aukiolopäivät ja -kellonajat

Vaalilain 47 §:n mukaan kotimaan yleinen ennakkoäänestyspaikka on ennakkoäänestystä varten avoinna kaikkina ennakkoäänestyksen ajanjakson päivinä, jollei kunnanhallituksen päätöksellä erityisistä syistä toisin määrätä. Erityinen syy voi olla lähinnä vain kunnan jonkin alueen tai taajaman vähäiseksi arvioitu äänestäjämäärä. Jokaisessa kunnassa tulisi kuitenkin lähtökohtaisesti olla vähintään yksi sellainen ennakkoäänestyspaikka, joka on avoinna jokaisena ajanjakson päivänä. Tällaisen ennakkoäänestyspaikan lisäksi on mahdollista perustaa kunnan eri alueille ennakkoäänestyspaikkoja, jotka ovat auki vähemmän kuin seitsemän päivää.

Vaalilain 48 §:n mukaan kunnanhallitus määrää myös ennakkoäänestyspaikan päivittäiset aukioloajat, kuitenkin niin, että ennakkoäänestyspaikka ei saa olla avoinna arkipäivisin ennen kello 8 eikä kello 20 jälkeen eikä lauantaisin ja sunnuntaisin ennen kello 9 eikä kello 18 jälkeen. Hyväksi havaittu käytäntö on, että ainakin ennakkoäänestyksen ajanjakson kahtena viimeisenä päivänä yleinen ennakkoäänestyspaikka pidetään avoinna kello 20 saakka.

Viimeisimmissä vaaleissa on monissa kunnissa maaseudulla pyritty turvaamaan äänestysmahdollisuuksia perustamalla kirkonkylän lisäksi myös pienempiin kyliin yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja, jotka ovat avoinna lyhyehkön ajan liikkuvan ennakkoäänestyspaikan tavoin.

Ennakkoäänestyspaikkojen aukiolopäivät ja –kellonajat olisi hyvä pitää mahdollisimman laajoina. Tällä edesautetaan sitä, että äänestäjät voivat käydä äänestämässä eri aikoina, jolloin ruuhkia syntyy vähän ja järjestyksestä huolehtiminen on helpompaa.

Mahdollisimman pysyvät ennakkoäänestyspaikat

Ennakkoäänestyspaikkojen olisi hyvä pysyä samoina vaaleista toiseen. Näin edistetään sitä, että äänestäjät tietävät, missä äänestyspaikka on. Paikkojen lopettaminen tai siirtäminen taikka niiden vakiintuneiden aukioloaikojen muuttaminen ilman perusteltua syytä saattaa aiheuttaa epätietoisuutta äänestäjien keskuudessa. Jos muutoksia kuitenkin tehdään, niistä on tehokkaasti tiedotettava.

Tehokas tiedotus ja opastus

Kunnan on tehokkaasti tiedotettava kunnan alueella olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja niiden aukioloajoista. Käytännössä asian voi hoitaa kuulutuksin, julkaisemalla tiedot kunnan kotisivuilla, julisteilla kadunvarsimainostelineissä, sanomalehti-ilmoittelulla, sanomalehtijutuilla, koteihin jaettavilla tiedotteilla jne. Paikallisille tiedotusvälineille tulisi lähettää luettelo ennakkoäänestyspaikoista ja niiden aukioloajoista.

Edellisten vaalien tapaan äänioikeutetuille lähetettäviin eduskuntavaalien äänioikeusilmoituksiin (ilmoituskortti) liitetään äänestyspaikkarekisteristä koottava luettelo hänen oman vaalipiirinsä yleisistä ennakkoäänestyspaikoista.

Opastus ennakkoäänestyspaikalle tulee järjestää selkeästi ja näkyvästi esimerkiksi kadunvarsitauluin ja viitoituksin ja siten, että äänestäjä löytää myös itse rakennuksesta oikean sisäänkäynnin ja ennakkoäänestystilan.

Miten liikkuva ennakkoäänestyspaikka käytännössä toteutetaan?

Liikkuva ennakkoäänestyspaikka voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavasti: rakennetaan äänestystila bussiin tai vastaavaan kulkuneuvoon, suunnitellaan päivittäinen reitti kellonaikoineen, tiedotetaan tehokkaasti bussin pysähdyspaikoista ja aikatauluista, minkä jälkeen toteutetaan reitti ja suoritetaan äänestys. Bussin jokainen pysähdyspaikka on tallennettava osoitteineen ja kellonaikoineen vaalitietojärjestelmään sisältyvään äänestyspaikkarekisteriin. Kunnan sisäinen tiedottaminen liikkuvan ennakkoäänestyspaikan pysähdyspaikoista on tärkeää siksikin, että äänestäjille postitettavan äänioikeusilmoituksen liitteessä niitä ei erikseen mainita.

2 Vaalipäivän äänestyspaikat

Vaalipäivän äänestyspaikkoja määrätessään kunnan tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

- Äänestyspaikan tulee pääsääntöisesti olla äänestysalueella, mutta erityisistä syistä se voidaan sijoittaa äänestysalueen tai kunnankin ulkopuolelle, jollei siitä aiheudu äänestäjille kohtuutonta haittaa;
- Eduskunnan oikeusasiamies katsoi ratkaisussaan 3.3.1999 (dnro 2009/4/96), että vaalipäivän äänestyspaikkana käytettävän huoneiston sopivuutta harkittaessa tulisi yhtenä näkökohtana ottaa huomioon myös huoneiston aatteellinen luonne ja käyttötarkoitus. Kansalaisten yhdenvertaisuuden ja julkisen vallan puolueettomuuden näkökulmasta tulisi olla pyrkimyksenä, että vaalihuoneistot ovat aatteellisilta kytkennöiltään mahdollisimman neutraaleja. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies puolestaan totesi ratkaisussaan 30.10.2013 (dnro 4607/4/12), että demokratian asianmukainen toteutuminen edellyttää, että äänestäjät voivat vaalipäivänä käyttää äänioikeuttaan mahdollisimman puolueettomassa tilassa. Merkittävää painoarvoa ei kuitenkaan tulisi antaa sille seikalle, mikä taho omistaa äänestystilan. Merkittävämpänä perusteena on pidettävä tilan sopivuutta arvioitaessa sen käyttötarkoitusta ja varustelua;
- Varsinaisen äänestyshuoneen lisäksi äänestyspaikassa tulee olla odotustilaa. Jollei erillistä odotushuonetta ole käytettävissä, on erityinen paikka äänestyshuoneen vieressä sopivalla tavalla erotettava niin, että äänestäjät voivat siitä suoraan siirtyä äänestyshuoneeseen. Tämä paikka on voitava sulkea siten, että pääsy sinne estetään muilta kuin niiltä äänestäjiltä, jotka ovat saapuneet ennen kello 20;
- Äänestyspaikan esteettömyyden, järjestyksenpidon, opastuksen sekä muiden näkökohtien osalta viitataan siihen, mitä edellä ennakkoäänestyspaikkojen osalta todetaan.

LIITE 2: Vuoden 2027 eduskuntavaalien aikataulua kootusti

Huom: Tähän aikatauluun on koottu vain kaikkein tärkeimmät edustakuntavaalien toimittamisen määräajat. Asianomaisten vaaliviranomaisten tulee noudattaa kaikkia vaalilaissa, vaali- ja VAT-ohjeissa sekä vaalituen viesteissä sanottuja määräaikoja.

Marraskuu 2026	
5.11. (tai 12.11.)	Valtioneuvoston asetus vaalipiirien edustajanpaikkamääristä (VTJ:n 31.10. tilanteen pohjalta)
Joulukuu 2026	
11.12.	Ensimmäiset vaali- ja VAT-ohjeet perillä kunnissa
14.12.	Vaalimateriaalin tilauspalvelu avataan kuntien käyttöön
18.12.	Kunnan mahdollinen ilmoitus oikeusministeriölle tarvittavien vaaliuurnien määrästä
Tammikuu 2027	
8.1.	Kunta kuittaa tilauksensa vaalimateriaalien tilauspalveluun
11.1.	Vaalitietojärjestelmän tuotantokäyttö alkaa vaalitapahtuman perustamisella
18.1.	Vaalitietojärjestelmän pohjatietojärjestelmä avautuu kuntien käyttöön äänestyspaikka- ja yhteystietojen merkitsemistä varten
18.1.	Kirjeäänestysasiakirjojen tilausjärjestelmä avataan
28.1.	Valtioneuvoston asetus ulkomaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista
29.1. klo 12 mennessä	Kunnat kuittaavat äänestyspaikka- ja yhteystiedot pohjatietojärjestelmään
Helmikuu 2027	
8.2.	Eduskuntavaalien verkkokoulutus avautuu kunnille
11.2. lukien	Vaalimateriaalitilaukset toimitetaan kunnille
26.2. klo 24	Äänioikeusrekisterin tietojen poiminta VTJ:stä
3.3. viimeistään	Äänioikeusrekisterin perustaminen
Maaliskuu 2027	
9.3. ennen klo 16	Ehdokashakemukset tehtävä vaalipiirilautakunnalle
18.3.	Vaalipiirilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän

19.3.	Ehdokaslistojen yhdistelmien ja ehdokaskirjan jakelu kunnille aloitetaan
22.3.	Kenraaliharjoitus (ennakkoäänestys)
24.3.	Kenraaliharjoitus (laskenta ja sähköinen vaaliluettelo)
25.3. viimeistään	Äänioikeusilmoitukset jätetään postin kuljetettaviksi
Huhtikuu 2027	
6.4. klo 12	Äänioikeusrekisteri lainvoimainen
6.4. ennen klo 16	Kotiäänestykseen viimeistään ilmoittauduttava
7.4.	Ennakkoäänestys aloitetaan kotimaassa ja ulkomailla
10.4.	Ennakkoäänestys lopetetaan ulkomailla
13.4.	Ennakkoäänestys lopetetaan kotimaassa
16.4. klo 19	Keskusvaalilautakunnan kokous (ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastus)
18.4. klo 9-20	Vaalipäivän äänestys
18.4. aikaisintaan klo 10 lukien	Vaalipiirilautakunnan kokous (ennakkoäänten laskenta)
18.4. klo 20 lukien	Vaalipäivän äänten alustava laskenta vaalilautakunnissa
19.4.	Vaalipiirilautakunnan kokous (tarkastuslaskenta)
21.4.	Vaalipiirilautakunnan kokous (vaalien tuloksen vahvistaminen ja valtakirjojen laadinta valituille)
26.4.	Eduskunta aloittaa järjestäytymisensä

VN/12981/2026-OM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Nurminen Laura 91375803J	Jääskeläinen Arto 91175675T
2026-09-16	2026-09-16